

симфонію – суму текстів, у яку нації та країни вносять свою ноту звучання" [2, 234].

Література:

1. *Андрусів Стефанія*. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст. – Львів: Львівський нац. ун-т ім. І.Франка, 2000. – Тернопіль: Джура, 2000. – 340 с.
2. *Унамуно М.* Искусство и космополитизм // Называть вещи своими именами. – М.: Прогресс, 1986. – С. 187 – 251.

Бондар І.О.
(Суми)

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ ВІДПОВІДНОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИМ ІНТЕРЕСАМ

Європейська інтеграція для України починається з усвідомлення підґрунтя для створення багатосторонніх відносин нового типу, історичною передумовою для планування інтеграційних кроків було і, безумовно, залишається усвідомлення українським національним менталітетом єдності етнічної культури та мистецтва з європейськими традиціями. Саме культурологічний фактор є лакмусовим папірцем, який задає основний вектор інтеграційному процесу, об'єктивно привалює над іншими факторами, адже вплив інших чинників може бути ним значно нейтралізований.

На сьогоднішній момент є підстави говорити не лише про наявність обопільного інтересу України і ЄС у подальшому розвитку співробітництва, збереженні динаміки у взаємних контактах, а й про факт накопичення певного досвіду у налагодженні конструктивного діалогу на рівні практичних кроків, в тому числі і шляхом інституціональних новацій. До фундаментальних засад зближення України з країнами членами ЄС можна віднести тисячолітні історичні зв'язки між ними та спільність сповідуваних цінностей, що є важливим фактором зближення з огляду на загальну ситуацію в Європі. Незважаючи на домінування в сучасних дискусіях економічного підходу щодо перспектив глобалізації, особлива роль належить гуманітарній сфері, оскільки в ній закладено міжнародно-правові підвалини розвитку взаємовідносин.

Концепція євроінтеграції відводить Україні ключову роль на підставі таких характеристик як державна незалежність, успіхи в розвитку демократії і створенні ринкової економіки, а також на твердій переконаності в тому, що Україна є такою монолітною в культурному плані, що не розчиниться в регіоні з надто різномірними культурними, етнічними та релігійними ідентичностями.

Українська культура за період тисячолітнього розвитку спромоглася досягти світового рівня. Проте за час її функціонування та розвитку за умов бездержавності, в межах чужого культурного та мовного простору, обмеження її культурної політики чужими державами спричинило негативні тенденції та деструктивні явища. За часів незалежності український народ до цього часу не зміг остаточно подолати рудименти минулого.

Для розвитку української культури вкрай важливими завжди були історичні зв'язки з Польщею, Угорщиною, Словаччиною та Чехією. Але, з огляду на довготривалість перебування в складі різних імперських утворень, культура українців раніше представлялась як культура маргінальна, регіональна і локальна. Нині їй визначено інший статус: вона тепер не етнічна культура, а культура національна. У такий спосіб акцентується рівнозначність культур вищевказаних країн і близькість їх до традиційних європейських культур. Отже, аналіз їх здійснюється відповідно до зразків, застосовуваних колись до центральних культур європейської спадщини – французької, англійської чи італійської. Взаємодія громадян України та Європи охоплює всі аспекти життя: культуру, справи господарські і громадські, охорону довкілля, інфраструктуру, маємо спільні культурні заходи, спільне святкування церковних подій, розвиваються і форми співпраці в освіті та науці, проте патерналізм у сфері високої культури і релігії час від часу простежується в засобах масової інформації не тільки Росії, а й деяких європейських країн.

Становлення і розвиток національної культури і мистецтва відбувається в тісному спілкуванні з іншими народами. Сьогодні дослідження цього аспекту розвитку національного мистецтва набуває великого значення. Міжнаціональні мистецькі зв'язки є однією з актуальних проблем. Творчі біографії українських митців в тій чи іншій мірі пов'язані з крупними європейськими центрами. Постійно здійснюються різноманітні за формами зв'язки як між окремими творчими особами, так і художніми школами. Ці контакти в окремих випадках переростали в стійку традицію або швидко змінювали один одного, що було результатом захоплення творчої молоді різними напрямками та системами навчання в закордонних академіях і приватних майстернях. Погляд на власну історію мистецтва в контексті загальної історії допомагає зрозуміти сутність цілого ряду внутрішніх явищ і процесів і в той же час сприяє об'єктивній оцінці вкладу вітчизняного мистецтва в загально людську культуру. Фактори спільності в політичному, економічному та соціальному житті стимулюють процеси поступового зближення національних культур. Етнографічні і фольклорні матеріали дозволяють прослідкувати схожість багатьох явищ в сфері традиційно-побутової культури українського та європейських народів, існування інтернаціональних ознак в межах будь-якої національної культури.

Одну з кращих сторінок прояву українства в контексті світової культури є діяльність еміграції. Мистецтво української діаспори – невід’ємний пласт історії батьківщини і водночас фактор культурної єдності України з європейською і світовою цивілізацією. Діаспора довела великі можливості полікультурного виховання з ціннісними орієнтаціями національного і загальнолюдського виміру. Діячі діаспори, ідучи оригінальними шляхами сприяли розвитку новітніх течій художньої творчості, зберігаючи кращі традиційні риси рідної культури, стали виразниками і носіями вселюдських ідеалів.

В сучасних умовах українська сторона повинна усвідомити той факт, що неодмінними передумовами її євроінтеграційних проектів залишаються подолання власної “ кризи ідентичності ” та визначення свого місця в сучасному світі під кутом зору особливостей національної духовної культури та цивілізаційної приналежності. Найчастіше Україна пропонує суто кількісні, у багатьох випадках не суттєві зміни і нововведення в галузі культури і освіти, до того ж обмежувані виключно рамками державних інституцій, що не задовольняють ЄС з його вимогами якісних зрушень системного характеру з визначенням ключових сфер, де не стільки легше досягти змін, скільки вони будуть інтенсифікувати процеси якісних перетворень суспільно-культурного життя в цілому.

Отже, систему культурної комунікації в європейському співтоваристві Україні слід будувати на засадах відмови від стереотипу домінації у відносинах між націями та державами на користь уявлень про культурну рівноцінність, цілеспрямованого взаємовпливу різноманітних національних культур, ліквідації структур верховенства і підпорядкованості культур.

На тлі сучасних космополітичних глобалізаційних процесів, з метою захисту своєї культурно-національної ідентичності, Україні слід виробити систему заходів на підтримку національної культури, які б мали прояв в:

- виявленні, дослідженні та збереженні етнокультурної спадщини;
- національно орієнтовану мовно-культурну політику;
- соціокультурних проектах на підтримку україномовної книжки, періодики, освіти та електронних ЗМІ;
- піднесенні ваги гуманітарних наук в контексті національного культуротворення;
- творенні високомистецьких зразків сучасної української професійної культури, яка була б орієнтованою на потреби урбанізованого суспільства;
- захисті вітчизняного митця та виконавця;
- модернізації культурної інфраструктури ;
- мінімізації неминучих культурних втрат в умовах глобалізації;

повноцінній інтеграції національної культури до європейського культурного простору.

Державна опіка над культурою і підтримка національно культурної спадщини, вільний доступ її для всіх соціальних прошарків, засвоєння культурних здобутків в контексті європейських цивілізаційних підходів стане пріоритетним завданням культурної політики сучасної Української держави. реалізація якого слугуватиме гарантією культурно національної ідентичності української людини.

Таким чином, трансформація культурних процесів в Україні об'єктивно спрямована до загальноєвропейських процесів, що дедалі більше виявляється у розширенні і поглибленні європейської інтеграції. Така тенденція розвитку має забезпечити реалізацію декларованого європейського вибору.

Література:

1. Європейський Союз. Словник-довідник / Ред. М. Марченко. – К.: К.І.С., 2005.
2. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ ст.): Навч. Посібник. – Х.: Одиссей, 2002.
3. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2005.

*Буслаєва К.О. – канд. філол. н.
(Запоріжжя, ЗНУ)*

ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСТВА: ПЕРЕГУК ДИСКУРСІВ ІСТОРІЇ Й СЬОГОДЕННЯ

Сучасні інтегративні процеси, пов'язані з тотальною глобалізацією, що стала логічним наслідком інформаційної епохи, змушують теперішніх науковців всерйоз задуматися над їх спрямуванням і вибудувати абсолютно новітні моделі розвитку людської цивілізації. У зв'язку з цим, з'ясування місця й ролі України в сучасних процесах євроінтеграції, на мою думку, обов'язково передбачає звернення до минулого в пошуках відповідей на запитання прийдешнього й планування стратегій на майбутнє. У порівнянні з іншими європейськими країнами, молода держава, що тільки трохи більше десяти років вважається незалежною, для вибудови такої моделі потребує сумлінного й ретельного підходу до вивчення власної історії. Бо, як відомо, народ, що не знає свого минулого, не має шансів на майбутнє.

Ми сучасно намагаємося перебудувати все на європейський лад: структуру держави, соціальний устрій, довколишнє середовище (вулиці, алеї, крамниці), навіть власні домівки (славнозвісний "євроремонт"). Крім того, дуже часто, доречно і не дуже, вживаємо слова іншомовного походження як на позначення новітніх для України явищ, так і заміняємо ті